

OBISK TURISTIČNEGA DOMA
IN GOSTILNE »BLAGAJKE« NA ČRNEM VRHU

Turizem v Polhovem Gradcu v črno-beli tehniki

Pogled na strma, s travo in gozdovi porasčena pobočja Polhograjskih Dolomitov je svojevrstno doživetje! Gozdovi, polni gob in borovnic, vabijo obiskovalca, da si v nedrjih teh gora odpočije od vsakodnevnega dela, uničujočega tempa in hrupa. Marsikdo razen Polhograjanov ne ve, kakšen zaklad se skriva nedaleč od Ljubljane. Ob pomanjkanju goriva in omejitvah voženj motornih vozil ta del Slovenije

ni niti za kolesarje iz Ljubljane preda-leč. Ob zmerni vožnji je s kolesom kaj prijeten izlet. Po eni uri kolesarjenja se bo popotniku zagotovo prilegla osvežilna pijača v prijazni senci. Senco bo že našel, tudi na vrtu Turističnega doma, s pijačo pa bo težje, kajti če bo čakal na vrtu, ga »oštir« gotovo ne bo opazil. Na vratih sicer piše delovni čas Turističnega doma, a se tu teorija močno razlikuje od prakse.

To sem poskusil tudi sam, ko sem se skupaj z dvema lačnima in žejnima občanoma skoraj eno uro trudil, da sem zbudil »šefa« iz spanja pravičnega.

Tajnik krajevne skupnosti me je napotil tja, ko sem mu povedal, da sem prišel pogledat, kako se razvija turizem v tem delu naše občine. Z veseljem sem se odpravil na malico, saj sem bil takrat že pošteno lačen. Moja želja po dobri kranjski klobasi pa se tudi po enournem trudu, ko smo le uspeli zbuditi

»šefa«, ni uresničila, kajti namesto malice smo popili po eno pivo, ker kuhinja v Turističnem domu ne dela.

Prav fletno mora biti fantu v Turističnem domu, ki je sam svoj šef, z Gostinskega podjetja Vič ga brčkone le redko obiščejo, pa morda tudi njim poreče, če se usedejo na vrt, tako kot je pred dnevi predsedniku Turistične zveze Slovenije Leopoldu Kresetu, da na vrtu ne streže.

Okolica Turističnega doma je prav lepa, le dvorišče in vrt kažeta, da v domu ni pravega gospodarja. To lepo kažejo vrtno garniture, ki so vse prej kot vzdrževane, tudi pred dežjem jih ne pospravijo pod streho.

Koliko časa bo trajalo takšno stanje, nihče ne ve, brčkone pa toliko časa, dokler krajevna skupnost ne bo imela možnosti sama najti dobrega gospodarja, pa naj bo to organizacija združenega dela ali zasebnik. Seveda ta kritika ne velja le Gostinskemu podjetju Vič, marveč tudi vsem tistim, ki trdijo, da ne vem iz kakšnih razlogov dom ne sme prevzeti zasebnik, četudi je že eden od njih ponujal po pet tisočakov mesečne najemnine za eno leto vnaprej. Gostinsko podjetje Vič pa daje sedaj borih devetsto dinarjev.

Vendarle gost, ki bo prišel v Polhov Gradec, ne bo odšel lačen in žejen, kajti kmalu bo zasebni gostilničar končal adaptacijo svojega gostinskega lokala. Tam se bo gost brez podobnih težav najedel in napil.

In kako je na Črnem vrhu?

Skoraj tako kot »šef« v Turističnem domu, se obnaša tudi lastnica gostilne »Blagajka« na Črnem vrhu. Četudi bi človek pričakoval, da se bo razveselila lačnih in žejnih gostov, jim komajda kaj postreže, če pa gostje povprašajo še po prenočišču, jih ta pošlje k sosedu Jožetu Setnikarju, ki se ukvarja s kmetijskim turizmom. Predlani in lani je že imel goste vse poletje in tudi pozimi, letos pa se je odločil povečati svoje turistične zmogljivosti iz dveh na deset sob. Zavoljo gradnje letos ne more sprejeti gostov, četudi je veliko zanimanje ne le med domačimi, ampak tudi med tujimi gosti. Gostje, ki so bili v preteklih letih pri njem, se bodo gotovo vrnili prihodnjega leta, pa tudi za povečano število sob ni bojazni, da bi ostale prazne. Kaj vleče ljudi v te predele visoko v Polhograjskih Dolomitih, ni težko ugotoviti. Lepa okolica, primerna za sprehode, gozdovi bogati gob in borovnic, dobra domača hrana in prijaznost gospodarja Setnikarja in njegove žene, vlečejo goste, da se bodo vedno vračali. Za drugo leto, ko bo naenkrat sprejel več gosotov kot doslej, si bo moral Jože Setnikar zagotoviti dodatno delovno moč, kajti sama z ženo ne bosta zmogla opraviti vsega na kmetiji in v turizmu. Kmetija visoko v Dolomitih na okrog osemsto metrov nadmorske višine ima vse travnike na strmih pobočjih, kjer je košnja in spravilo sena vse prej kot lahko. Letošnja košnja je bila izredno slaba zaradi suše v maju in začetku junija, kar pomeni, da je nakosil polovico manj sena kot v preteklih letih, zato ga že sedaj skrbi, kako bo nakrmil dvajset glav živine, kolikor je ima v hlevu. Tu zgoraj pa več kot eno košnjo skoraj ni pričakovati. Svoje specialitete je ponudil obema obiskovalcema, ki sta ga zmotila ravno pri spravilu sena in s tem potrdil sloves dobre domače kuhinje.

Gospodar je povedal, da je za povečanje turističnih sob sicer dobil nekaj kredita, a mnogo premalo, da bi brez težav zgradil in opremil vse sobe naenkrat. Tudi drugače gorske kmetije ne uživajo dovolj velike podpore v naši družbi, saj se večina mladih odseli za boljšim in lažjim kruhom v dolino, kmetije pa ostanejo neobdelane.

Zanimanje za tovrstni turizem je vsako leto večje, a se daleč naokrog le Jože Setnikar ukvarja s to dejavnostjo. Tu je namreč možen turizem skozi vse leto, kajti nikoli turistom ni dolgčas. Pozimi prelepi tereni Črnega vrha dajejo izredne možnosti smučarjem, v bližini je tudi smučarska vlečnica.

F. PREŠEREN

Marsikateri turist si ob tej tabli za Turistični dom marsikaj obeta! Pa vendar ga dobra volja kmalu mine

V KARLOVICI

Gostilna je začetek....?

Novih gostiln se v marsikaterem kraju otepajo in v nekaterih vaseh jim skušajo sploh onemogočiti začetek delovanja. V Karlovcih so novo gostilno sprejeli z odprtimi rokami in navdušenjem. To ni niti navadno in nerazumljivo, saj je to v kraju prvi objekt po dolgih letih, ki je skupen in ki lahko služi kot zbirališče. Zato so prebivalci tako toplo pozdravili gostilno, čeprav to še tako čudno zveni.

»Prebivalci Karlovice so se razveselili gostilne, ker jim je ta objekt dal poleta. V kraju je bila že pravzaprav precejšnja stopnja obupanosti in razočaranja. Kake posebne bodočnosti ni videl nihče in zato se je vseh lotevalo malodušje. Sedanji polet pa bo — kot je videti — vse obrnil na glavo,« meni predsednik krajevnega konferenca SZDL Velike Lašče ALOJZ RIGLER. »V Karlovcih so počasi, vendar vztrajno izgubljali vse. Imeli so kmetijsko zadrugo in potem proizvodni okoliš velikaške zadruge. Precej so prodali suhe robe in potem so se to izgubili. Reorgani-

zacija jim ni prizanesla. Imeli so kmetijski obrat in tudi ta je bil ukinjen. Mladi delavci so odšli. Imeli so razvito krajevno samoupravo in s hiranjem vsega je tudi to pešalo. Na koncu so pred časom izgubili še gostilno in to je bil zadnji udarec. Potem je bilo dolgo časa zatišje in malodušje.«

Karlova sploh nima posebno ugodnih pogojev in zato je tudi dokaj nerazvita. Včasih je živelo tu več kot 310 prebivalcev v številnih zaselkih. Življenje je bilo vedno težko in vse območje je bilo zaostalo. Še danes je Karlova daleč od ceste, daleč od železnice.

Mlajši ljudje so odšli in danes je morda zadnji trenutek, da bi kraj lahko ponovno oživel in se začel vsaj malce razvijati. Pri tem bi morali dobiti prebivalci precej podpore, tako materialne kot tudi moralne.

Območje Karlovice je gospodarsko siromašno. Gozdovi so izsekani in zemlja je

zamočvirjena. Vse to kaj dosti ne obeta, vendar so še vedno možnosti za suho robo in za posamezne vrste kmetijstva in živinoreje. To bi moralo predstavljati gospodarsko osnovo za pomladitev in razvoj Karlovice. Pri tem bi morala pomembno vlogo odigrati zadruga. V Karlovcih namreč spodbuditi zadrugo in začeti razmišljati o samostojnem proizvodnem okolišu.

Povsem mobilizacijske narave so tudi razmišljanja o ustanovitvi samostojnega gasilskega društva. Oblikovali so že desetino in to pomeni začetek.

Nekaj mladih je še vedno v Karlovcih, ki predstavljajo možnost razvoja. V tej dolgi dolini, ki se od nekdanje preživlja s kmetijstvom, imajo sedaj tudi vaški odbor. Njegove prve akcije so že obrodile sadove. Za letovišče Pacug so zbirali denar. Sedaj razmišljajo tudi o tem, da bi zbirali sredstva za zdravstveno postajo.

Zveze s svetom so sedaj tudi že dokaj urejene. Avtobus vozi preko Karlovice z Blok in tudi z Roba. Možnosti so torej tudi za vožnjo na delo in morda se bo kdo celo vrnil domov.

V gostilni bodo po potrebi uredili tudi kulturno dvorano in dobili tako tudi prostor za sestanke. S takšnim potekom so v Karlovcih zadovoljni in med prebivalci je zavladal polet. Ta polet pa je nujno obdržati s pomočjo, ki jo je treba nuditi domačinom in Karlova bo spet zaživela.

MILOVAN DIMITRIČ